

Ñiic 31

1. Kæ koer kä mää ci Kuoth Gaat lth-rÿl both raar kä Yi-jip, æ rol indiaen ci Kuoth Gaat lth-rÿl both thin œ?
-Löc muun Kan-aan.

2. Ci Kuoth Gaat lth-rÿl bõth idi kæ cãndäär?
-Kæ puàr.

3. Kä ci Kuoth Gaat lth-rÿl bõth idi kæ wäär?
-Kæ puàr maac mi bòl.

4. Æ ñu ci Kuoth Gaat lth-rÿl bõth thõwaath Kiyÿr in Lual œ?
-Kuoth gòræ šoo bæ Ji Yi-jip kæenæ Gaat lth-rÿl nyuoeth šoo i æni jæn Kuoth kärœa.

5. Æ ñu mi ci Gaat lth-rÿl æ làt mää ca Pÿ-ru næn bææ kæ šoo bæ kæ bèn nyœk kæ kàp?
-Ci Gaat lth-rÿl Mu-thæth bæel, kä cu kæ wèè dè goea ni mi ci kæ cièñ kä Yi-jip.

6. Ci Gaat lth-rÿl ro luãñ kæ kàn kãro?
-Šèth.

7. Kä æ ñu kèn Gaat lth-rÿl ro luãñ kæ kàn œ?
-Kæ šoo tè Kir in Lual nhamdiæn, kä tè Pääm pèknikiæn diaal, kä tè Pÿ-ru kæenæ ræmdæ joewdiæn.

8. Kä æ ña kärœa mi tè kæ luãñ mi dè Gaat lth-rÿl kãn œ?
-Æ Kuoth.

9. Kä æ ñu /cæ bum kä Kuoth œ kæ šoo dèræ Kir in Lual læp œ?
-Kæ šoo ci Kuoth Kir in Lual cak.
-Kæ šoo Kuoth æ jæn kuäär yiëri diaal.

-Kæ šoo Kuoth bum ni jæn kä ti diaal, kä lätæ ti diaal.

10. Kä kæ šoo ci Pÿ-ru kænæ ræmdæ bèn kæ šoo ba Gaat lth-rÿl bèn nyœk kæ kàp, æ ñu mi ci Kuoth æ lät kæ šoo bæ Gaat lth-rÿl gañ?

-Ci Kuoth puàr làth kam Gan lth-rÿl kænæ ræm Pÿ-ru.

-Ci puàr mæ r ni guààth Gan lth-rÿl kä cuæ muuth làth guàth in tè Pÿ-ru thin kænæ ræmdæ.

11. Æ ñu mi ci Kuoth æ lät kæ kœr kä mœë ci Pÿ-ru kænæ ræmdæ Gaat lth-rÿl guœœer æ mäni Kir in Lual?

-Ci Kuoth Pÿ-ru mucœy kænæ ræmdæ ræi Kiÿÿr in Lual.

12. Kä æ ñu cu Kuoth Gaat lth-rÿl gañ œ?

-Kæ šoo ci Kuoth æ lar i bæ Kään jæk kæ Ab-ram kænæ Gaat lth-rÿl.

-Kä kæ šoo Kuoth gòræ šoo bæ Riètdæ jæk, min mœ Bayböl, kä næi diaal kæ Ab-ram kænæ Gaat lth-rÿl.

-Kæ kœr kä mœë ci Kuoth Pÿ-ru kænæ næækæ mucœy ræi Kiÿÿr in Lual, cu Kuoth Gaat lth-rÿl both ni?

-Dädœaar.

-Dädœaar æ lèñu?

-Dädœaar æ mun mi tèni liÿt thin.

-/Thilæ jæn ti ñuan æn dädœaar.

-/Thilæ jöl mi diit æn dädœaar.

-/Thilæ mun pieth bææl mi cöm æn dädœaar.

-Tèni liÿt thin æn dädœaar.

-Mœë ñöt Kuoth böthä Gan lth-rÿl dädœaar, æ ñu mi ci Gaat lth-rÿl æ lät?

Kuænæ Šoth 16:1-3

1-Cu duœl Gan lth-rÿl kæliw jÿÿn kä Æ-lim kä cu kæ bèn dädœaar Thÿin, min mœ tè kam Æ-lim kænæ Thay-na, kæ nin wäl dhièècdiæn kä pay in ræwdæ kæ koer kä mœë ci kæ jÿÿn kä Yi-jip.

2-Kä cu duœl kæliw guœer kæ Mu-thæth kænæ Æ-run dærdœaar.

3-Kä cu Gaat lth-rÿl kæ jÿok, “Dè goea ni Šoo mi cakœ liu tètä KUÀR kä Yi-jip! Æn wani nyuœerkœ thaar dhar rièñ kä cam næi mièth in gòr næiæ, kä cia næi nooñ raar æn dädœaar æm kæ šoo bi buœen æ mæ kæ bilïtdæ bèn liu kæ cuœec.”

-Ci Gaat lth-rÿl Mu-thæth kænæ Æ-run lat jœœer.

-Æ ñu ci Gaat lth-rÿl Mu-thæth kænæ Æ-run lat jœœer œ?

-Kæ šoo /thil kæ mith.

-Kä æ ñu /thil Gaat lth-rÿl mith œ?

-Kæ šoo /thil šœew mith dädœaar.

-Tèni liÿt thin dädœaar.

-Ci Mu-thæth æ luäñ i dèræ Gaat lth-rÿl jiek mith dädœaar?

-Šèth.

-Kä æ ñu?

-Kæ šoo /thil šœew mith dädœaar.

-Ci Gaat lth-rÿl æ luäñ i dè ro jïèk mith dädœaar?

-Šèth.

-Kä æ ñu?

-Kæ šoo /thil šœew mith dädœaar.

-Æ ña kärœa mi tè luäñ mi dè Gaat lth-rÿl möc kæ mith dädœaar œ?

-Æ Kuoth.

-Ci Gaat lth-rÿl æ ñäth i bi Kuoth kæ kam mith dädaar?

-Šèth.

-Kä kæ šoo dè ñäth ni Kuoth mi dè kæ möc kæ mièth dädoëaar, æ ñu mi ci Gaat lth-rÿl æ làt?

-Cuœ Mu-thæth kænæ Æ-run lat jœœer.

-Ci Kuoth Gaat lth-rÿlbèn liñ mää latkæ Mu-thæth kænæ Æ-run jœœer?

-Juä.

-Kä æ ñu mi ci Kuoth æ làr Mu-thæth?

Kuænæ Šoth 16:11-12

11-Kä cu KUÄÄR Mu-thæth jiook,

12-Cä guœer Gan lth-rÿl liñ. Kä jiook ni Kæ, “Mìrä bia mith kæ riñ, kä kæ run wañ bia riañ kæ nup. Kä bia jæ cu ñàc i æ Šän KUÄÄR ni Kuoth.”

-Ci Kuoth Mu-thæth jiook i bæ Gaat lth-rÿl möc kæ mith.

-Kä kæ šoo Gaat lth-rÿl /ca Kuoth ñäth, ci Kuoth ñöt kæ laaræ jæ i bæ kæ möc kæ mieth bä.

-Kuoth luäkæ Gaat lth-rÿl cãñ min /ca jæ ñäth bä.

-Kä æ ñu luäk Kuoth naath cãñ ca jæ ñäth œ?

-Kæ šoo Kuoth æ jæn cak næi diaal œ.

-Kä šoo Kuoth nhœkæ næi diaal.

-Kä kæ šoo gòr Kuoth kàn nææni diaal.
-Kä kæ šoo gòr Kuoth næi diaal i dè jæ ñäth.

-Mi canæ Kuoth ñäth, dè Kuoth koen kæn?
-Šèth.

-Ci Kuoth Gaat lth-rÿl pàl lià kæ buœth?
-Ci Kuoth Gaat lth-rÿl bèn kàm mieth?

Kuænæ Šoth 16:13a

13-Kä kæ jæn thiañ æ mœ cu ñeey bèn kä thiañkæ wiec.

-Æ mièth indiæn ci Kuoth æ kàm Gaat lth-rÿl kæ jæn thiañ æ mœ?
-Kæ ñeey.

-Cuæ tè kæ ñeey ti ñuan ti cuœ ræi wiec Gan lth-rÿl thiañ æ kæn.
-Kä kæ bakdæ cu Kuoth Gaat lth-rÿl möc mièth mi døñ.

Kuænæ Šoth 16:13b-15 kænæ 31

13-Kä kæ run wañ cuæ tè kæ thäc æn ræi wiec.

14-Kä mëë ci thäc jææn, cuæ tè kæ mi cu jœœc mi jañjañ ræi litä dädœaar.

15-Mëë ci Gaat lth-rÿl jæ næn, cuœ ro jiock kamnikæen, “Mæmæ æ ñu?” Kæ šoo kueckæ jæ i æ lèèñu. Kä cu Mu-thæth kæ jiock, “Æ mièth in ci Kuoth æ kàm yiaæ kæ šoo bia cam.”

31-Ci Gaat lth-rÿl æ coel i mana. Cètæ kæ bæl ti bòòr kä cömæ cètæ kæ mieth mi ca mat kæ liææth tuar.

-Æ mièth indiæn ci Kuoth æ kàm Gaat lth-rÿl kæ bakdæ mœ?

-Ci Kuoth Gaat lth-rÿl möc kæ nup.

-Ci nup ræi wiec thiãñ kæliw.

-Cu Gaat lth-rÿl nup ëë ci Kuoth æ kàm kæ ciëñ nhial coel idi?

-Mana.

-Kæ run waani diaal, Kuoth la jækæ nup ni nhial kæ šoo bæ Gaat lth-rÿl bèn mieth kæ jæ.

-Æn mana min la bæk piny cieñ nhial ni ciañ kæ kui Gan lth-rÿl æ nyuuth kœcä löaac Kuœth.

-Kä kæ šoo ci A-dœm kænæ Yip luth Kuœth bäl, ci kœac löaac Kuœth æ lar i bæ Kään jæk mi bi næi diaal kæn.

-Kä kæ šoo Nœah kænæ ji gœaalæ kæ ji duèèri, kä cu Kuœth kæ gañ kæ kœac löaacdæ kä nyœc.

-Kä kæ šoo /kèn Gaat lth-rÿl Kuoth ñäth, kä cu Kuoth kæ kæn ræi kuaanyä kä Yi-jip kæ kœac löaacdæ.

-Kä kæ šoo /kèn Gaat lth-rÿl Kuoth ñäth in dè kæ kæn, cu Kuœth kæ lèp Kir in Lual kæ šoo dè kæ kään kä Pÿ-ru kænæ ræm kooræ.

-Titi diaal ti kæ nyuuthni kœcä löaac Kuœth.

-Kä kæ kæn runi diaal tœë tœ kæ Gaat lth-rÿl dädœaar, Kuoth la kàm æ kæ mana ni ciañ.

Kuænæ Šoth 16:35

35-Ci Gaat lth-rÿl mana cam kæ run ti jiæn ñuaan, æ mäni mœë ci kæ cœth muun ëë ci kæ nyuur thin; ci kæ mith kæ mana æ mäni mœë ci kæ cœp kœth muun Kan-aan.

-/Kèn Kuoth æ päl rueec kæ cãñ kæel kæ muœc Gan lth-rÿl mana.

-Kuoth ni cian roemæ rietdæ thin.

-Kä mēē ci Kuoth Gaat lth-rŷl möc kæ mana kænæ ñeey, cu Gaat lth-rŷl ñöt kæ mi guörkæ bä.

Kuænæ Šoth 17:1-4

1-Cu duœl Gan lth-rŷl jææn dœœr Thiiñ, wäkæ wancœ kænæ wœncœ cèt kæ min ci Kuoth æ lårkæ. Æ mäni mēē ci kæ yiën kä Ri-pi-dim, kä cuæ /thil pi kæ kui nath ti dè math æn wani.

2-Cu kæ roæl kæ Mu-thæth kä wäkæ i, “Möckœ kæ pi ti bakœ math,” Cu Mu-thæth kæ jiock i, “Æ ñu roæl yiæn kæ šä mœ? Kä æ ñu làthæ KUÄÄR ræi Šœnä mœ?”

3-Cuœ naath näk æ ræw, cu kæ guör kæ Mu-thæth. Kä cu kæ wèè, “Æ ñu ci kœ noñ raar kä Yi-jip kæ šoo bi kœn kæ gaatkœ kænæ lèèikœ bèn liu kæ ræw dädœaar œ?”

4-Kä cu Mu-thæth KUÄÄR cœl, “Æ ñu mi bä làt kæ næi titi? Gor kæ ni bøk ni dä kæ dool.”

-Kä æ ñu Gaat lth-ræl guörkæ mœ?

-Kæ šoo /thilkæ pi.

-Kä æ ñu thil Gaat lth-rŷl pi mœ?

-Kæ šoo tè kæ dädœaar.

-Kæ šoo dädœaar la /thilæ pi.

-Dè Mu-thæth jæ luäñ i dèræ pi jiek dädœaar?

-Šèth.

-Kä æ ñu?

-Kæ šoo dädœaar la /thilæ pi.

-Dè Gaat lth-rÿl æ luãñ i dè kæ ro jièk pi dädœaar kæn käro?

-Šèth.

-Kä æ ñu?

-Kæ šoo /thil šœw pi dädœaar.

-Æ ña kärœa mi tè kæ luãñ mi dè Gaat lth-rÿl möc kæ pi dädœaar?

-Æ Kuoth.

-Ñäãth Gaat lth-rÿl æ i dè Kuoth kæ möc pi dädœaar?

-Šèth.

-Kä kæ šoo dè ñãth ni Kuoth mi dè kæ möc kæ pi dädœaar, cu Gaat lth-rÿl ñu kulæ læl?

-Cuœ Mu-thæth kænæ Æ-run lat jœœer.

-Ci Kuoth æ liñ i Gaat lth-rÿl latkæ Mu-thæth kænæ Æ-run jœœer?

-Juä.

-Ci Kuoth Gaat lth-rÿl bèn pàl lià kæ ræw?

-Kä æ ñu mi ci Kuoth æ làr Mu-thæth?

Kuænæ Šoth 17:5-6a

5-Kä cu KUÄÄR Mu-thæth löc, “Wer bòth naath nhiam. Nañ thàãñ ditni Gan lth-rÿl kä rœem tañ èë ci yœœet in Yiër, kä wèr.

6-Bä wä cuœñ nhiamdu wii pàm O-rep. Kä doeñ päm, kä bi pi bèn raar kæ šoo bi naath maath.”

-Æ ñu mi ci Kuoth æ lår Mu-thæth kæ šoo bæ pi jièk?

-Ci Kuoth Mu-thæth jiok i bæ pä m wä doeñ kæ taandæ.

-Mi ci Mu-thæth Kuoth luœth, dè Kuoth Gaat lth-rÿl möc kæ pi pààm.

-Æ ña kärœa tè kæ luañ mi dè Gaat lth-rÿl möc kæ pi Pààm œ?

-Æ Kuoth.

-Ci Mu-thæth Kuoth bèn kàm luth?

Kuænæ Šoth 17:6b

6-Kä cu Mu-thæth mæmæ lät waañ ditni Gan lth-rÿl.

-Ci Mu-thçth Kuoth kàm luth.

-Ci Mu-thæth pä m doeñ cèt kæ min ci Kuoth æ jiok.

-Kæ šoo ci Mu-thæth Kuoth luœth, cu Kuoth Gaat lth-rÿl möc kæ pi.

-Mi canæ Kuoth luœth, bi Kuoth kœn kæn.

-Mi canæ luth Kuœth bäl, /ci Kuoth kœn bi kæn.

-Banæ Kuoth dhil luœth cèt duœœp Kuœth.

-/Canæ Kuoth dè mè t luth mi jàlnæ kæ dup kœn.

-Mi canæ jàl kæ dup kœn, /ci Kuoth kœn bi kæn.

-Bi Kuoth kœn kæn mi canæ wä kæ duœœp Kuœth.

-Kä æ ña kärœa mi dè kœn kæn kä buœm duirä?

-Æ Kuoth kärœa.

-Kä æ ña kärœa mi dè koen kân kä buœm lièth?

-Æ Kuoth kärœa.

-Kä æ ña kärœa mi dè koen kân kä buœm Ciæ-tan?

-Æ Kuoth kärœa.

-Ci Kuoth Gaat lth-rÿl kân kæ duœœp in gòr kænæ?

-Šèth.

-Kä cu Kuoth Gaat lth-rÿl kân idi?

-Kæ duœœp in ci Kuoth æ car.

-Kä ci Kuoth næi diaal kân idi?

-Kæ duœœp in ci Kuoth æ car.